

Sosiaali- ja terveysministeriö

STM129:00/2014

LAUSUNTO POTILASVAKUUTUSTYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Tapaturmavakuutuskeskukselta lausuntoa potilasvakuutustyöryhmän loppuraportista, joka koskee potilasvakuutusta koskevan lainsäädännön uudistamista.

Raportissa ehdotetaan, että nykyinen potilasvahinkolaki kumotaan ja sen sijaan säädetään kolme uutta lakia: potilasvakuutuslaki, laki Potilasvakuutuskeskuksesta sekä laki potilasvahinkolautakunnasta. Lainsäädäntöä selkeytettäisiin ja modernisoitaisiin, jotta esimerkiksi eri osapuolten oikeudet ja velvollisuudet kävisivät selkeästi ilmi lainsäädännöstä.

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) haluaa kiinnittää huomiota kahteen potilasvakuutus- ja työtapaturmajärjestelmien väliseen tilanteeseen sekä työtapaturma- ja ammattitautiturvan järjestämiseen ammatillisessa kuntoutuksessa olevalle.

Työtapaturmajärjestelmä ei korvaa seurannaisvahinkoina sattuvia potilasvahinkoja

Potilasvahinko voi sattua sellaisen terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä, jota annetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015; TyTAL) mukaisen vahinkotapahtuman (työtapaturma ja ammattitauti) johdosta. Tällöin kyseessä on TyTAL:n kannalta kaksi eri vahinkotapahtumaa: esimerkiksi työtapaturma ja potilasvahinko, joka sattuu sitä hoidettaessa. TyTAL:n perusteella korvataan lähtökohtaisesti vain seuraukset, jotka ovat todennäköisessä lääketieteellisessä syy-yhteydessä alkuperäiseen vahinkotapahtumaan.

Vuoden 2016 alusta voimaan tullut TyTAL oli työtapaturmajärjestelmän kokonaisuudistus. TyTAL:ssa ei ole säädetty nk. seurannaisvahinkojen korvaamisesta, eikä niitä ole TyTAL:n tähänastisessa korvauskäytännössä korvattu, kuten tehtiin aiemman lainsäädännön mukaisessa korvauskäytännössä. Käytännössä korvauksen maksaminen työtapaturmajärjestelmästä saattaa loppua kokonaan, jos jatkoseurauksia pidetään pelkästään potilasvahingosta johtuvina.

Tapahtuma korvataan kummastakin järjestelmästä: työtapaturmajärjestelmä saa osan korvauksista regressinä takaisin

Toisaalta yhtä säännöstä (24 § 1 mom. 5 kohta) lukuun ottamatta TyTAL:ssa ei ole rajausta, jonka mukaan ei korvattaisi sellaisia tapaturmia, jotka kuuluvat jonkin muun lain soveltamisalaan. Näin ollen korvausedellytysten täytyessä korvataan myös tapaturma, joka on samalla potilasvahinko. TyTAL:n mukaan korvataan työtapaturmana esimerkiksi tapaturma, joka sattuu terveydenhuollon vastaanotolla käyntiin kuuluvassa toiminnassa, kun käynnin syynä on TyTAL:n mukaisen vahinkotapahtuman seuraus tai sen epäily (TyTAL 24 § 1 mom.

4 kohta). Näissäkin tilanteissa vastaanottokäynnillä sattunut tapaturma on eri vahinkotapahtuma kuin se, jonka johdosta vastaanotolla on käyty, mutta vastaanotolla sattunut tapaturma voisi olla sekä TyTAL:n että ehdotetun potilasvakuutuslain mukainen korvattava vahinkotapahtuma. TyTAL 270 §:ssä on säädetty työtapaturmayhtiön takautumisoikeudesta. Vastaavansisältöisesti on työtapaturmayhtiön takautumisoikeudesta säädetty myös ehdotetun potilasvakuutuslain 47 §:ssä. Näissä tilanteissa, joissa korvaajina on kaksi ensisijaista järjestelmää, työtapaturmayhtiö saanee potilasvakuutuksesta takaisin osan maksamista korvauksista.

Työtapaturma- ja ammattitautiturvan järjestäminen vaatii säännöksen

Potilasvakuutuslakiin esitetään lisättäväksi säännökset ammatillisen kuntoutuksen korvaamisesta. Lakiehdotuksen 26 §:n mukaan korvattavia olisivat muun muassa kustannukset työtapaturma- ja ammattitautiturvan järjestämisestä työ- ja koulutuskokeilussa, työhön valmennuksessa ja työharjoittelussa sattuvan vahinkotapahtuman varalta. Säännöksen muotoilu ja myös sen perustelu jättävät epäselväksi, onko tarkoitus ollut, että jokin taho on velvollinen ottamaan tässä tarkoitettua vakuutuksen.

TyTAL:n mukaiseen pakolliseen vakuutukseen kuulumisen edellyttää työsopimuslain mukaisen työsuhteen olemassaoloa. Jos kuntoutuja on työsuhteessa, hän kuuluu työnantajansa vakuutukseen. Jos taas potilasvakuutuksesta korvataan ammatillisena kuntoutuksena sellainen opiskelu, jossa oppilaitos on velvollinen ottamaan opiskelutapaturmalain (460/2015) mukaisen vakuutuksen, opintoihin liittyvä käytännön työ kuuluu oppilaitoksen vakuutukseen. Muissa tilanteissa kuntoutuja saattaa jäädä ilman tapaturma- ja ammattitautiturvaa.

Työtapaturma- ja työeläkekuntoutujien vakuutusturvasta on TyTAL:ssa nimenomaiset säännökset, joissa asetetaan vakuuttamisvelvoite kuntoutusta korvaavalle vakuutuslaitokselle (TyTAL 91 § ja 278 §). Kaikkien toimijoiden kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että myös potilasvakuutuksessa vakuutusturvan järjestämisestä säädettäisiin selkeästi.

TAPATURMAVAKUUTUSKESKUS

Jussi Kauma
toimitusjohtaja